

Mishnah Menahot, chapter 11**משנה מנחות פרק יא**

(1) The two loaves [of Shavuot] were kneaded separately and baked separately. The [cakes of the] showbread were kneaded separately and baked in pairs. They [the cakes of the showbread] were prepared in a mold; and when they were taken out of the oven, they were, again, put into a mold, lest they become damaged.

(2) The two loaves and the showbread were alike in that the kneading and the shaping were performed outside [the Temple court], but the baking, inside; and it [the baking] did not override the Sabbath [accordingly, the loaves were baked before the Sabbath]. Rabbi Yehudah says: All these works were performed inside [the Temple court]. Rabbi Shimon says: Accustom yourself to say, the two loaves and the showbread were valid whether made in the Temple court or in Beit Pagi [which was outside the Temple courtyard; Rabbi Shimon therefore holds that they may even be baked outside the Temple court].

(3) The kneading, the rolling [of the dough], and the baking of the High Priest's loaves [i.e., the meal-offering which was brought daily by the High Priest, half

בנו עובדיה מברטנורא

א שתי הלחם. לחם הפנים נלוש אחד אחד. דכתיב ביה (שם כד) שני עשרונים יהיה החלה האחת, מלמד שנלושות אחת אחת. ומנין שאפייתן שתיים שתיים, תלמוד לומר (שם) ושמת אותם, שימה ראשונה שאתה עושה מהם דהיינו בתנור תהא בלשון אותם, דמשמע שהיה נותן שנים בשני דפוסים יחד בתנור. יכול אף שתי הלחם כן, תלמוד לומר ושמת אותן, שהיה לו לומר ושמתם, מה תלמוד לומר ושמת אותם, אותם אתה נותן שנים שנים בתנור, ואי אתה נותן שתי הלחם שנים שנים אלא אחד אחד: **בטפוס.** כמו דפוס. פורמ"א בלע"ז כמין תיבה שניטל כסויה ושתי דפנותיה זו כנגד זו, כך הלחם היו לו שתי דפנות ושולים רחבים ומתקן הבצק בתוך הדפוס שיהא עשוי כעין הדפוס: **וכשהוא רודה.** אותן מן התנור: **נותנן בטפוס כדי שלא יתקלקלו.** וישברו. נמצא שלשה דפוסים הן, אחד כשהוא בצק, ואחד היה לה בתנור כשהוא נאפה ואחד כשהוא רודה מן התנור נותנה בדפוס כדי שלא תתקלקל: **ב לישתן ועריכתן בחוץ ואפייתן בפנים.** ולא אתברירא טעמא דהא מלתא בגמרא אמאי לישתן ועריכתן בחוץ ואפייתן בפנים ואינן דוחות את השבת. אפייתן: **וכשרות בבית פאגי.** רמב"ם אומר שהוא מקום סמוך להר הבית מחוץ, ששם היו אופים המנחות. מלשון פת בג המלך. ואין הלכה אלא כדברי תנא קמא: **ג חביתי כהן גדול לישתן ועריכתן בפנים.** לדברי

א שתי הלחם נלושות אחת אחת, ונאפות אחת אחת. לחם הפנים נלוש אֶחָד אֶחָד, ונאפה שְׁנַיִם שְׁנַיִם. ובטפוס היה עושה אותן. וכשהוא רֹדֵן, נותנן בטפוס, כְּדֵי שְׁלֹא יתקלקלו: **ב אֶחָד שְׁתֵּי הַלֶּחֶם וְאֶחָד לַחֶם הַפָּנִים,** לישתן ועריכתן בחוץ, ואפייתן בפנים, ואינן דוחות את השבת, רבי יהודה אומר, כל מעשיהם בפנים. רבי שמעון אומר, לעולם הוי רגיל לומר, שתי הלחם ולחם הפנים כשרות בעורה, וכשרות בבית פאגי: **ג חביתי כהן גדול, לישתן [ועריכתן]**

of the tenth being offered in the morning and the other half in the evening; (see: Leviticus 6:12-25)] were performed within [the Temple court, for the “half tenth” measuring bowl, by which the tenth was separated was, according to all views, a sanctified vessel, so that the flour became sanctified therein; hence, it was necessary to knead it inside], and they overrode the Sabbath; [however] the grinding [of the grain for it] and

וּאֶפְיִתָן בְּפָנִים, וְדוּחֹת אֶת הַשֶּׁבֶת. טְחוּנָן וְהִרְקָן אֵינָן דוּחֹת אֶת הַשֶּׁבֶת. כָּלֵל אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא, כָּל מְלֹאכָה שְׁאֵפְשֵׁר לָהּ לַעֲשׂוֹת מֵעֶרֶב שֶׁבֶת, אֵינָה דוּחָה אֶת הַשֶּׁבֶת. וְשֵׁאִי אֵפְשֵׁר לָהּ לַעֲשׂוֹת מֵעֶרֶב שֶׁבֶת, דוּחָה אֶת הַשֶּׁבֶת: דְּכָל הַמְּנַחֹת יֵשׁ בְּהֶן מַעֲשֵׂה כְּלֵי בְּפָנִים, וְאֵין בְּהֶן מַעֲשֵׂה כְּלֵי בְּחוּץ. (כִּי־צַד), שְׁתֵּי הַלֶּחִם אֲרָפֵן שְׁבַעָה וְרַחֲבֵן אֲרַבְעָה וְקִרְנוֹתֵיהֶן אֲרַבַּע אֲצַבְעוֹת. לֶחֶם הַפָּנִים, אֲרָפֵן עֲשָׂרָה וְרַחֲבֵן חֲמִשָּׁה וְקִרְנוֹתָיו שְׁבַע אֲצַבְעוֹת. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, שְׁלֹא תִטְעֶה,

the sifting did not override the Sabbath. Rabbi Akiva laid down this general rule: Any work [for the Temple service] that can be done on the eve of the Sabbath does not override the Sabbath, but that which cannot be done on the eve of the Sabbath overrides the Sabbath [as the grinding and sifting can be done before the Sabbath they do not override the Sabbath, but the kneading, the shaping, and the baking cannot be done before the Sabbath, for since the flour has already been sanctified in the half-tenth measure, the offering would become invalid if kept overnight; accordingly, they override the Sabbath].

(4) All [the preparation of] meal-offerings which are required within [the Temple courtyard] require a vessel [of preparation i.e., it cannot be done on a counter], but every act that may be performed outside, does not require a vessel [hence, the kneading and rolling of the dough may be done on a counter or board]. The two loaves [of Shavuot] were seven handbreadths long and four wide and their horns [these horns were lumps of dough put on all the sides of the loaf in the manner of horns], four fingerbreadths long. The showbread were ten handbreadths long and five wide and their horns were seven fingerbreadths. Rabbi Yehudah says: Lest you err [remember the words] *ZaDaD YaHaZ* [the

רבנו עובדיה מברטנורא

הכל. שאותו חצי עשרון שחולק בו עשרונו של כהן גדול נמשח ונתקדש ומקדש את המנחה ודווחות את השבת. לפי שאי אפשר לעשות לישיה ועריכה ואפייה מאתמול, דכיון דמיקדשא בכלי מיפסלא בלינה: ד יש בהן מעשה כלי בפנים. במלאכתן שנעשה בהן בפנים טעונים כלי. לאפוקי על גבי טבלא. במלאכתן שנעשית בחוץ כגון לישתו ועריכתו של לחם הפנים אין טעון כלי: וקרנותיהן. שהוא מדביק בצק לכל דופן כמין קרנים, ואורך הקרן יוצא ארבע אצבעות: ר' יהודה אומר שלא

consonants of these two words have the numerical value of 7, 4, 4 and 10, 5, 7, which correspond to the dimensions of the two loaves and the showbread, respectively]. Ben Zoma says: "And you shall set upon the table showbread before me continuously:" (Exodus 25:30) ["showbread"—*lehem hapanim* signifies] that it shall have sides, [based on the reading *panim* it shall have walls and corners, i.e., the horns mentioned above].

(5) The table was ten handbreadths long and five wide [for, according to Rabbi Yehudah, the cubit consisted of five handbreadths, and the dimensions of the table are given in the Torah (Exodus 25:13) as two cubits long and one wide]; the cakes of the showbread were ten handbreadths long and five wide. Each cake was placed lengthwise across the width of the table [so that five handbreadths of bread lay directly on the table, and two and a half handbreadths of bread overlapped on each side of the table. Then, the] two and a half handbreadths [of bread, which overlapped the table on either side] were turned upwards [to stand perpendicular to the table] at either side, so that their length filled the entire width of the table. [He would place a total of six loaves, one on top of the other. The width of the bread however, being five handbreadths, covered only half the length of the table, and he therefore would place another pile of six loaves on the other remaining five handbreadths of the table]. This is the opinion of Rabbi Yehudah. Rabbi Meir says: The table was twelve handbreadths long and six wide [for the

רבנו עובדיה מברטנורא

תטעה. בין שתי הלחם לחם הפנים בין בשיעור אורך ורוחב בין בשיעור הקרנות, בשתי הלחם ארכו שבעה ורחבו ארבעה וקרנותיו ארבע אצבעות, וסימנך ז"ד. ולחם הפנים ארכו עשרה ורחבו חמשה וקרנותיו שבע אצבעות, וסימנך יח"ז. ודרכו של ר' יהודה לתת סימנים, כמו דצ"ך עד"ש באח"ב: **שיהא לו פנים.** דפנות [שיהא לו פנים זיוות] והן הן הקרנות: **ה ארכו עשרה ורחבו חמשה.** כדכתיב (שמות כח) אמתים ארכו ואמה רחבו. ר' יהודה לטעמיה דאמר (אמה) של כלים בת חמשה טפחים היא: **נותן ארכו.** של לחם הפנים כנגד רחבו של שלחן; **וכופל.** הלחם, טפחים ומחצה למעלה בגובה מכאן ומכאן. והן הן הקרנות ונמצאו זקופות בשוה לשפת השלחן: **נמצא ארכו ממלא כל רחבו של שלחן.** ורחבו מחזיק חציו אורך של שלחן. וכשהיה מסדר אחר אצלו, נמצא שלחן כולו מלא: **ארכו שנים עשר.** ר' מאיר לטעמיה דאמר כל אמה בת ששה טפחים חוץ ממזבח

cubit, according to Rabbi Meir, consisted of six handbreadths]; the cakes of the showbread were ten handbreadths long and five wide. Each cake was placed lengthwise across the breadth of the table, and two handbreadths were turned up at either side; and there was a space of two handbreadths between [the two rows of showbread] so that the wind could blow between them [this free circulation of air between the two rows would prevent the cakes from becoming moldy]. Abba Shaul says: There they used to put the two dishes of frankincense pertaining to the showbread. They said to him, Is it not written, “and you shall put pure frankincense upon [al] each row?” (Leviticus 24:7) [The Hebrew *al* generally means “upon;” thus the frankincense was to be placed upon the bread itself]. He replied, But is it not written, “and next to [al] him shall be the tribe of Menasheh” (Numbers 2:20)? [In this verse *al* clearly denotes next to, by the side of. Likewise, argues Abba Shaul, in the case of the showbread, *al* means “by the side of” and not “upon”].

(6) There were four golden boards attached [to the table, which began at the floor, extending over the height of the table], the surface of the boards which extended over the table, were notched [at certain intervals, creating gaps into which rods would be inserted, to be used as shelves], which supported the cakes, two [boards] for the one row and two for the other row. And there were twenty-eight rods, each [shaped] like the half of a hollow reed, fourteen for the one row and

רבנו עובדיה מברטנורא

הזהב וקרן מזבח החיצון והסובב והיסוד. והלכה כר' מאיר: לחם הפנים ארכו עשרה. בהא מודה רבי מאיר: וטפחים ריוח באמצע. בין שני הסדרים. דרוחב הלחם לא הוא אלא חמשה, שני הסדרים מחזיקין עשרה בשלחן לארכו, פשו להו טפחים ריוח בין סדר לסדר, שתהא הרוח מנשבת בהם שלא יתעפשו: אבא שאול אומר שם. באותו ריוח שבין סדר לסדר נותנים הבזיכים: והלא כבר נאמר ונתת על המערכת. על ממש משמע: ועליו מטה מנשה. והיינו סמוך. הכא נמי על סמוך והלכה כאבא שאול: ו מפוצלין. לתת ראשי קנים באותן פיצולים. וכמנין הקנים כך מנין הפיצולים: ארבעה עשר לסדר זה. שש חלות שהיו בסדר המערכת. לארבע מהן לכל אחת שלשה קנים, הרי שנים

וְרָחְבוֹ שֵׁשָׁה. לָחֶם הַפָּנִים אָרְכוֹ עֶשְׂרֵה וְרָחְבוֹ חֲמִשָּׁה. נוֹתֵן אָרְכוֹ כְּנֶגֶד רָחְבוֹ שֶׁל שְׁלֹחַן, וְכוּפֵל טַפְחִים מִכָּאן וְטַפְחִים מִכָּאן וְטַפְחִים רוּחַ בְּאִמְצָעוֹ, כְּדִי שֶׁתֵּהָא הַרוּחַ מִנְשַׁבֵּת בֵּינֵיהֶן. אַבָּא שְׂאוּל אוֹמֵר, שֶׁם הָיוּ נוֹתְנִין שְׁנֵי בִזְיֵכֵי לְבוֹנֵה שֶׁל לָחֶם הַפָּנִים. אָמְרוּ לוֹ, וְהֲלֵא כָּבֵר נֶאֱמַר (ויקרא כד), וְנָתַתְּ עַל הַמְעַרְכֶת לְבִנְהָ זָכָה. אָמַר לָהֶן, וְהֲלֵא כָּבֵר נֶאֱמַר (במדבר ב, ו) וְעֲלִיו מִטֵּה מִנְשֵׁה: ו אַרְבָּעָה סְנִיפִין שֶׁל זָכָה הָיוּ שֶׁם מְפֻצְלִין מֵרֵאשֵׁיהֶן, שֶׁהָיוּ סוּמְכִים בָּהֶן שְׁנַיִם לְסֹדֵר זֶה וְשְׁנַיִם לְסֹדֵר זֶה. וְעֲשָׂרִים וְשִׁמּוֹנָה קָנִים, כַּחֲצֵי קֵנֵה חֲלוּל, אַרְבָּעָה עֶשֶׂר

fourteen for the other row [the bottom loaf was placed on the table, the second, third, fourth and fifth loaves each required three rods apiece, since the shelf of rods was supporting the weight of the row above it as well; however, the top shelf only required two rods]. Neither the insertion of the rods nor their removal overrode the

לְסֹדֵר זֶה וְאֶרְבָּעָה עֶשֶׂר לְסֹדֵר זֶה. לֹא סֹדֵר קָנִים וְלֹא נְטִילָתָן דּוּחָה אֶת הַשֶּׁבֶת, אֲלֵא נִכְנַס מֵעֶרֶב שֶׁבֶת וְשׁוּמְטֵן וְנוֹתְנֵן לְאֶרְכּוֹ שֶׁל שְׁלֶחָן. כָּל הַכֵּלִים שֶׁהָיוּ בַּמִּקְדָּשׁ, אֶרְכָּן לְאֶרְכּוֹ שֶׁל בַּיִת: ז' שְׁנֵי שְׁלֶחָנוֹת הָיוּ בְּאוֹלָם מִבְּפָנִים עַל פֶּתַח הַבַּיִת, אֶחָד שֶׁל שֵׁשׁ וְאֶחָד שֶׁל זָהָב. עַל שֶׁל שֵׁשׁ נוֹתְנִים לָחֶם הַפָּנִים בְּכַנְיִסְתּוֹ, וְעַל שֶׁל זָהָב בִּיצִיאָתוֹ, שְׁמַעְלִין

Sabbath, rather, [a priest] used to enter on the day before the Sabbath, draw out the rods, and place them across the [open] length of the table [which remained open space, in accordance with the view of Rabbi Meir in the previous Mishnah]. [The rods were removed on Friday; on Saturday, fresh loaves were set on the table, without however, putting the rods in their place, and in the evening after the Sabbath, the rods were inserted between the cakes]. Every article that stood in the Temple [except for the ark] was placed with its length parallel to the length of the House [i.e., east to west; e.g., the table.]

(7) There were two tables inside the hall at the entrance to the Sanctuary, one of marble and the other of gold. On the table of marble they laid the showbread when they were brought in [to cool off, before setting them onto the table of the showbread (Tiferet Yisrael)], and on the table of gold they laid the showbread when they were brought out [while the frankincense was being burnt on the altar (see the following Mishnah)], since we must raise [in honor] that which is holy,

רבנו עובדיה מברטנורא

עשר קנים, והעליונה אינה צריכה אלא שנים לפי שאין עליה משאוי הרי ארבעה עשר. וחלה התחתונה אינה צריכה כל עיקר, לפי שמונחת על טהרו של שלחן: **לא סדור קנים**. במערכה החדשה: **ולא נטילתן**. מעל הישנה, דוחה שבת: **נכנס מערב שבת ושומטן**. מבין כל לחם ולחם, ומניחים לארכו של שלחן. ולמחר מסדר הלחם. ולמוצאי שבת נותן הקנים בין כל לחם כמשפטן: **ארכן לארכו של בית**. ממזרח למערב היו מונחין בארכן. חוץ מן הארון שארכו לרחבו של בית, שהבדים שבארון היו בולטים ודוחקים בפרוכת ודומין כשני דדי אשה שנאמר (מלכים א' ח) ויאריכו הבדים וייראו, והבדים לרחבו של ארון היו מונחים, דאילו לארכו של ארון היו הבדים, לא היה בין בד לבד אלא שיעור רוחב הארון והיינו אמתא ופלגא, ותרין גברי הנושאים בשני בדים את הארון שנים מכאן ושנים מכאן לא הוו מצי ליכנס בין בד לבד, אלא ודאי לרחבו נתונים, והן היו ממזרח למערב שהרי היו דוחקים בפרוכת, נמצא ארכו של ארון לרחבו של בית: ז' **על פתח הבית**. אצל פתח ההיכל בכניסתו. ולא היו מניחים שם אלא להראות שמעלין בקודש, דעכשיו מניחין על של שיש ומיד נושאין להיכל ומסדרין על של זהב של משה: **ועל של זהב ביציאתו**. עד שיוקטרו

but not bring down [hence, it went from the marble table to the golden showbread table and when the bread was removed it was placed on the gold table of the hallway]. And within [the Sanctuary] was a table of gold on which the showbread lay continuously. Four priests entered, two bearing the two rows [of the showbread] in their hands and two bearing the two dishes [of frankincense] in their hands; and four went in before them, two to take away the two rows [of the showbread] and two to take away the two dishes

[of frankincense]. Those who brought them in, stood at the north side with their faces to the south, and those who took them away, stood at the south side with their faces to the north [the priests thus stood facing each other, separated only by the breadth of the table, for the table stood lengthwise from east to west]. These withdrew [the old] and the others laid down [the new], the handbreadth of the one being by the side of the handbreadth of the other [i.e., the taking away of the old bread and the placing of the new were simultaneous; as one priest withdrew the old, the other would replace them with the new], for it is written: "Before me continuously" (Exodus 25:30). [The showbread shall be before the Lord continuously, and at no time, shall the table be without the bread]. Rabbi Yose says: Even if these [first] took away [the old] and laid down [the new afterwards], this, too, fulfills the requirement of "continuously." They went and laid [the old bread] on the table of gold that was in the hall. The dishes [of frankincense] were then burnt, and then the loaves were distributed among the priests [the loaves were shared equally among the outgoing division of priests and the ingoing division, and were to be eaten during the day (i.e., on the

רבנו עובדיה מברטנורא

בזיכים, כדקתני לקמן במתניתין: המכניסים עומדים בצפון. דהכי עדיף טפי דאותן שמסדרים העבודה יהיו בצפון אלו מושכין. ועד שלא הגביהו מן השלחן אלו מניחין: אפילו אלו נוטלין. ואלו עצמן מניחין אחר שנטלו: אף זו היתה תמיד. דסבר ר' יוסי דאין תמיד אלא שלא ילין שלחן לילה אחד בלא לחם: והחלות מתחלקות לכהנים. משמר היוצא חולק עם משמר הנכנס: חל יום הכיפורים להיות בשבת. שדין לחם הפנים לאכלו באותו שבת שנטלים אותו מעל השלחן,

בקדש ולא מורידין. ואחד של זהב מבפנים, שעליו לחם הפנים תמיד. ארבעה כהנים נכנסין, שנים בידם שני סדרים, ושנים בידם שני בזיכין. וארבעה מקדימין לפניהם, שנים לטול שני סדרים, ושנים לטול שני בזיכים. המכניסים עומדים בצפון, ופניהם לדרום. המוציאין עומדים בדרום, ופניהם לצפון. אלו מושכין ואלו מניחין, וטפחו של זה כנגד טפחו של זה, שנאמר (שמות כה), לפני תמיד. רבי יוסי אומר, אפילו אלו נוטלין ואלו מניחין, אף זו היתה תמיד. יצאו ונתנו על השלחן של זהב שהיה באולם, הקטירו הבזיכין, והחלות מתחלקות לכהנים. חל יום

Sabbath) and the night until midnight]. If Yom Kippur fell on a Sabbath, the loaves were distributed in the evening [i.e., at the conclusion of Yom Kippur, since they could be eaten only during that night until midnight, for under no circumstances was the time for the eating extended]. If Yom Kippur fell

on Friday, the he-goat of Yom Kippur [Numbers 29:11; this was the only offering (the *Musaf* offering) brought on Yom Kippur whose flesh was consumed by the priests] was consumed in the evening [after the fast on Friday night and only until midnight; even though it was obviously raw as it could not be cooked on the Sabbath]. The Babylonian [priests] used to eat it raw, for they were not finicky. (8) If [the priest] set the showbread on the Sabbath and the dishes [of frankincense] on the day after the Sabbath, and burnt the dishes [of frankincense] on the [next] Sabbath, it is not valid [since the frankincense had not been left for a full week from Sabbath to Sabbath, on the table. Moreover, it cannot be left until the following Sabbath (i.e., for thirteen days), for the bread would become invalid after the first Sabbath,] and one is not liable for *pigul* [if, during the burning of the frankincense, in the above case, the priest intended to eat from the bread outside its prescribed time, it does not become invalidated, through improper thought as *pigul* and whoever eats from it does not incur the penalty of *karet*, for the burning of the frankincense (i.e., the *matir*) was not done in its

רבנו עובדיה מברטנורא

ועכשיו אין יכולים לאכול מפני התענית: החלות מתחלקות לערב. ואין ממתינים לחלק למחר מפני שנפסל בלינה לאחר זמנו שנסתלק: שעיר. של מוסף שהוא חטאת ונאכל לכהנים: נאכל לערב. בלילי שבת. שזמנו ליום ולילה עד חצות. ואף על פי שאין יכולים לבשלו בשבת ולא ביום הכיפורים: הבבליים. כהנים שעלו מבבל. ובגמרא מפרש דלא בבליים היו אלא אלכסנדרים היו. ועל שם ששונאים תלמידי חכמים שבארץ ישראל את הבבליים, קראו לאלכסנדרים שעושים מעשה רעבתנות בבליים: היו אוכלין אותו חי. כשחל יום הכיפורים להיות בערב שבת: המפני שדעתן יפה. ואין קצים לאכול הבשר כשהוא חי: ואת הבזיכים לאחר שבת. ודינן היה לסדרן בשבת בשעת עריכת הלחם: והקטיר את הבזיכים בשבת פסולה. דמחוסר זמן הוא, שלא היה על השלחן אלא ששה ימים. והכא אי אפשר לתקן ולומר יניחנו עד שבת הבאה, דכיון דלחם נסדר כדינו ובשבת, קדשו שלחן ושוב אינו יכול להשהותו אלא עד שבת ראשונה דמיפסיל בלינה: ואין חיבין עליהן משום פגול. אם הקטירן על מנת לאכול הלחם למחר, אינו פגול, שלא קרב המתיר כמצותו: ולא משום נותר. שאין נותר

proper order], *notar* [likewise, the penalty of *karet* is not incurred on the ground of *notar*, i.e., for eating the bread after the time prescribed for its eating has elapsed], or [for eating the bread while in a state of] uncleanness, [for the bread was, at no time, rendered permissible to be eaten and only for that, which is permitted to be eaten in a state of purity, is the penalty of *karet* incurred if eaten in impurity].

If he set the bread and the dishes [of frankincense] on the Sabbath and burnt the dishes of frankincense on the day after the Sabbath, it is not valid, and one is not liable thereby for *pigul*, *notar*, or uncleanness. If he set the bread and the dishes [of frankincense] on the day after the Sabbath and burnt the dishes [of frankincense] on the [next] Sabbath, it is not valid [for both the bread and the frankincense must remain on the table from one Sabbath to another Sabbath]. What should he do? He should leave it until the following Sabbath [for thirteen days in all; as neither the bread nor the frankincense became sanctified until the incidence of the first Sabbath, it therefore may be left until the second Sabbath which would, in effect, be only one week for the “sanctified” bread and frankincense]. For even if it remains [these] many days on the table there is no harm.

(9) The two loaves [of Shavuot] were never eaten earlier than on the second day [after the baking] and never later than on the third day. How is this explained? [Normally,] they were baked on the day before the Festival [Shavuot] and eaten on the Festival, that is, on the second day. If the Festival fell on the day after the Sabbath [the two loaves would then be baked on the Friday, since the baking

רבנו עובדיה מברטנורא

חל על הלחם, שהרי אין ראוי לאכילה: וטמא. האוכלו בטומאת הגוף אינו בכרת, כדאמרין בהקומין (דף כה) הניתר לטהורים חייבים עליו משום טומאה, וזה לא ניתר לטהורים מעולם, דבויכים הוו מתירים ידידיה ולא קרבו כהלכתן: יניחנה ל^{שבת} הבאה. ויעמוד שבועיים על השלחן. דכין דלא נסדר בשבת, אין שלחן מקדש עד שתגיע שבת, ומאותו שבת יכול להשהותן שבעת ימים: שאפילו היא על השלחן ימים רבים. קודם השבת: אין בכך כלום. שאין השלחן מקדשו עד השבת, הלכך לא מיפסיל בלינה לאחר השבת: ט אין פחות משנים. משני ימים משנאפו. נאכלות לשלשה.

does not override the Sabbath], they would be eaten on the third day. The showbread was never eaten earlier than on the ninth day and never later than on the eleventh day. How is this explained? [Normally,] it was baked on the day before the Sabbath and eaten on the Sabbath [of the following week], that is, on the ninth day. If a Festival fell on the day before the Sabbath, [and the showbread would then be baked before the Festival, on Thursday], it would then be eaten on the tenth day. If the two days of Rosh Hashanah [fell before the Sabbath, it would then be baked on Wednesday. Rosh Hashanah was generally kept two days, even in Eretz Yisrael], it would then be eaten on the eleventh day. [The baking] overrides neither the Sabbath nor the Festival. Rabban Shimon ben Gamliel says in the name of Rabbi Shimon, son of the *Segan* [deputy High Priest], It overrides the Festival, but not the fast day [the Day of Atonement; when Yom Kippur fell on a Friday, the showbread was then baked on Thursday.]

רבנו עובדיה מברטנורא

שאפאום בערב שבת, לפי שאין אפייתן דוחה לא שבת ולא יום טוב: **לתשעה**. בשבת שניה שהוא תשיעי לאפייתו: **לעשרה**. שנאפות בחמישי בשבת: **שני ימים טובים של ראש השנה**. קודם לשבת. נאפה ברביעי ונאכל בשבת שניה, הרי לאחד עשר. ואם תאמר, הרי שנים עשר נינהו, דהא אותה שבת הוי יום הכפורים ואין הלחם נאכל עד למוצאי שבת. הא לא קשיא, דלענין אכילת קדשים הלילה הולך אחר היום שעבר, הלכך מקרי אחד עשר: **ואינו דוחה לא את השבת ולא את יום טוב**. לפי שאין אופים ומבשלים ביום טוב אלא מה שאוכל באותו היום בלבד: **רבן שמעון בן גמליאל אומר וכו'**. ואין הלכה כרבן שמעון בן גמליאל:

נֶאֱכָלוֹת לְשֵׁלֶשֶׁה. לָחֵם הַפָּנִים נֶאֱכָל אֵין פְּחוֹת מִתְשֻׁעָה, וְלֹא יִתֵּר עַל אֶחָד עֶשְׂרֵי. כִּי צַד, נֶאֱפָה בְּעֶרֶב שַׁבָּת וְנֶאֱכָל בְּשַׁבָּת, לְתִשְׁעָה. חָל יוֹם טוֹב לְהִיּוֹת עֶרֶב שַׁבָּת, נֶאֱכָל לְעֶשְׂרֵה. שְׁנֵי יָמִים טוֹבִים שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, נֶאֱכָל לְאֶחָד עֶשְׂרֵי. וְאֵינוֹ דוֹחֶה לֹא אֶת הַשַּׁבָּת וְלֹא אֶת יוֹם טוֹב. רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר מִשּׁוּם רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן הַסֵּגָן, דוֹחֶה אֶת יוֹם טוֹב וְאֵינוֹ דוֹחֶה אֶת יוֹם צוּם: